

یادی از ابوذر انقلاب

نوزدهم شهریور سالروز درگذشت آیت الله سید محمود طالقانی است. روحانی مجاهد و مبارزی خستگی ناپذیر که در راه برقراری نظام نو پای انقلاب اسلامی ایران تلاش کرد و به حق ابوذر روزگار خویش لقب گرفت

نوزدهم شهریور سالروز درگذشت آیت الله سید محمود طالقانی است. روحانی مجاهد و مبارزی خستگی ناپذیر که در راه برقراری نظام نه باء، انقلاب اسلام، امان، تلاش، کد ه به حقه، اندک، هژگا، خمبش، لقب گرفت.

آیت الله سید محمود اعلایی طالقانی در اسفند 1289 هجری خورشیدی در روستای گلیرد طالقان دیده به جهان گشود و در خانواده یی مذهبی و اهل علم، رشد و پرورش یافت.

وی دوره ی کودکی را در زادگاه خویش سپری کرد و در کنار پدر خویش با مفاهیم اسلامی و درس تقوا آشنا و به همراه خانواده راهی تهران شد.

این مجاهد راه حق در جوانی برای فراگیری بیشتر و دقیق تر علوم اسلامی به حوزه ی علمیه قم رفت و از کلاس درس استادان بزرگی همچون آیات عظام حجت و خوانساری بهره های بسیاری برد. وی مدتی نیز برای بهره گیری از درس استادان مشهور نجف اشرف راهی آن دیار شد اما پس از مدتی به شهر قم و مدرسه ی فیضیه بازگشت.

او در دوره ی طلبگی با امام خمینی آشنا شد و ارتباط متقابل آنها، تعجب افراد بسیاری را به همراه داشت.

آیت الله طالقانی پس از سال ها علم آموزی در حوزه ی علمیه به درجه ی اجتهاد از طرف آیت الله حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی رسید و اجازه ی حدیث از آیت الله مرعشی گرفت و با عزمی راسخ و گامی استوار به تهران بازگشت و در مدرسه ی سپهسالار به آموزش علوم اسلامی پرداخت.

آیت الله طالقانی که از مدت ها پیش، درد جامعه و جنایت های حکومت پهلوی را حس کرده بود، تنها راه نجات مردم را در بازگشت به اسلام و قرآن می دانست. به همین منظور جلسه های تفسیر قرآن را برپا و در کنار این جلسه ها، جوانان را برای رویارویی با رژیم آماده کرد و وارد عرصه ی مستقیم مبارزه با حکومت شد.

رضاخان در 1318 هجری خورشیدی، آیت الله طالقانی را به دلیل انتشار اعلامیه یی علیه کشف حجاب برای 2 سال زندانی کرد.

پس از سقوط رضاخان، وی کانون اسلام را برای آشنایی جوانان با معارف اسلامی تشکیل و انتشار مجله ی دانش آموز را در دستور کار قرار داد و به صورت رسمی مبارزه با رژیم را آغاز کرد و 1327 هجری خورشیدی امامت جماعت مسجد هدایت را برعهده گرفت.

آیت الله طالقانی پس از کودتای 28 مرداد 1332 هجری خورشیدی به جرم پنهان کردن نواب صفوی در منزل، دستگیر شد. اما ساواک به دلیل نداشتن مدرک او را پس از مدتی آزاد کرد.

این روحانی مبارز در 1338 هجری خورشیدی به منظور اتحاد بیشتر علمای شیعه و اهل تسنن راهی مصر شد و بارها در کنگره های گوناگونی همچون شعوب المسلمین در کراچی و اسلامی قدس در بیت المقدس شرکت کرد. وی در حمایت از تشکیل «دار التقرب بین المذاهب الاسلامیه» که آیت الله بروجرودی با همکاری اندیشمندان «الازهر» مصر بنیان نهاد، گفت: «راه تقریب، که جمعی از علمای بیدار و مجاهد پیش گرفته اند همین است که با نور تفکر، محیط ارتباط اسلامی را روشن سازند و با نوک قلم،

باقی مانده ابرهای تاریک را از افق فکری مسلمانان زایل گردانند تا وحدت واقعی پایه گیرد، نه اتحاد صوری و قراردادی.»

هنگامی که رژیم، برای قانونی نشان دادن حکومت خود درصدد برگزاری انتخابات فرمایشی دوره ی بیستم مجلس شورای ملی در 1339 هجری خورشیدی بود، آیت الله طالقانی برای نشان دادن چهره ی واقعی حکومت از سنگر مسجد هدایت به افشاگری پرداخت که به همین دلیل نیروهای شاه درهای مسجد را بستند و او جلسه های سخنرانی خود را در منزل ادامه داد.

آیت الله طالقانی زمانی که برای بزرگداشت شهدای 30 تیر مراسمی را بر پا کرد، رژیم با این جریان مخالفت و در شب برگزاری این مراسم در حرم حضرت عبدالعظیم(ع) تعدادی را دستگیر کرد که وی برای اعتراض به شهربانی رفت و به همراهی با دستگیر شدگان پرداخت.

او پس از اعلام انقلاب سفید در 1341 هجری خورشیدی به همراه امام خمینی به مخالفت با این تصمیم برخاست و فعالیت های سیاسی و افشاگری های آیت الله طالقانی بر ضد رژیم، سبب شد که حکومت وی را دستگیر و زندانی کند.

اما آیت الله طالقانی در دوره ی زندان نیز از فعالیت دست برداشت و در آن جا جلسه های تفسیر قرآن، نهج البلاغه و تاریخ اسلام را برقرار کرد. فعالیت های او گسترده و متنوع بود و از تمامی فرصت ها برای افزایش آگاهی جوانان و بهبود بینش و نگاه آنان نسبت به اسلام بهره می برد.

وی پس از آزادی از زندان دگر بار به مبارزه با حکومت پهلوی ادامه داد تا آن که در نهایت با انتشار اعلامیه ی مشهور «دیکتاتور خون می ریزد» در صدها نسخه به 10 سال زندان محکوم شد. آیت الله طالقانی در زندان تفسیر پرتوی از قرآن را با کوشش فراوان نگاشت که اثری ارزنده و ارزشمند بود.

سرانجام این روحانی وارسته در 1346 هجری خورشیدی از زندان آزاد شد، اما چهار سال بعد دگر بار به دلیل مبارزه علیه حکومت پهلوی دستگیر و 6 ماه به زابل و یک سال به بافت کرمان تبعید شد.

مبارزه ها با رژیم در 1354 هجری خورشیدی ابعاد گسترده تری یافت و حکومت برای آن که در کشور ترس و واهمه پدید آورد، آیت الله طالقانی را دستگیر و زندانی کرد و مورد شکنجه های روحی و جسمی قرار داد تا آن که وی در هشتم آبان 1357 هجری خورشیدی آزاد شد و به صف مبارزان پیوست و تلاش های فراوانی در راه پیروزی انقلاب انجام داد.

پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران آیت الله طالقانی به ریاست شورای انقلاب اسلامی برگزیده و در انتخابات مجلس خبرگان قانونگذاری در 12 مرداد 1358 هجری خورشیدی از طرف مردم تهران به عنوان نماینده انتخاب شد. همچنین وی به عنوان امام جمعه تهران نخستین نماز جمعه را در دانشگاه تهران برپا کرد.

آیت الله طالقانی اثرهای ارزشمندی همچون پرتوی از قرآن، اسلام و مالکیت، آینده بشریت از نظر مکتب ما، مقدمه و تعلیق بر کتاب تنبیه الامة و تنزیه الملة، به سوی خدا می رویم، پرتوی از نهج البلاغه، آزادی و استبداد، آیه حجاب و ... را از خویش به یادگار گذاشت.

سرانجام آیت الله طالقانی که روزگاری در راه برپایی حق و حقیقت و اسلام راستین تلاش کرده بود، در 19 شهریور 1358 هجری خورشیدی درگذشت و به دیدار پروردگار والامقام شتافت.

امام خمینی به مناسبت درگذشت آیت الله طالقانی در پیامی فرمود: «...آقای طالقانی یک عمر در جهاد و روشنگری و ارشاد گذراند. او شخصیتی بود که از حبسی به حبسی و از رنجی به رنج دیگر در رفت و آمد بود و هیچ گاه در بهار بزرگ خود سستی و سردی نداشت. من انتظار نداشتم که بمانم و دوستان عزیز و پر ارج خودم را یکی پس از دیگری از دست بدهم. او برای اسلام به منزله حضرت ابوذر بود و زبان گویای او چون شمشیر مالک اشتر برنده بود و کوبنده؛ مرگ او زودرس بود و عمر او پربرکت...»

با الهام از: کتاب زندگینامه آیت الله طالقانی